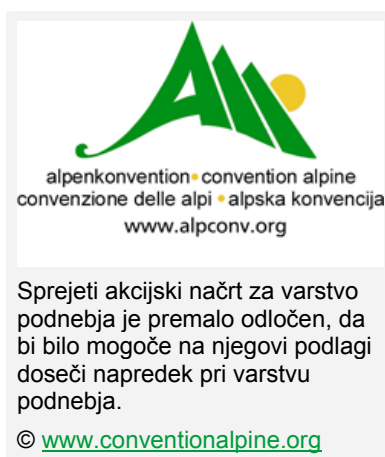

Alpska konvencija brez odgovora na podnebne spremembe

Alpske države so danes na X. alpski konferenci v francoskem Evianu razpravljale o skupnem ravnanju na področju podnebnih sprememb, vendar pa niso dosegle soglasja glede akcijskega načrta za varstvo podnebja na območju Alp, ki bi si tako ime tudi zaslužil. Akcijski načrt, ki ga je sprejela konferenca, vsebuje sicer poleg splošnih formulacij, navsezadnje zaradi pritiska CIPRE, tudi nekaj maloštevilnih konkretnih ukrepov, vendar pa ti niso dovolj odločno zastavljeni, da bi lahko dejansko pospešili prizadevanja za varstvo alpskega podnebja.

Posamezne države so danes na evianski X. alpski konferenci opozorile na pomembnost t. i. podnebnih ukrepov in pri tem izrazile razočaranje zaradi predloga sklepa, ki je bil predložen. Izdelava seznama konkretnih ukrepov, s katerim bi se lahko strinjale vse alpske države, ni uspela. V besedilo akcijskega načrta so vključene le zahteve švicarskega okoljskega ministra Moritza Leuenbergerja, da je treba uvesti alpsko tranzitno borzo, in predlog nemškega parlamentarnega sekretarja v Zveznem ministrstvu za okolje okoljskega ministra Michaela Müllerja, da se razišče možnost, ali lahko alpsko območje do leta 2050 postane emisijsko nevtralna regija.

Pobudo za pripravo akcijskega načrta za delovanje na področju varstva podnebja v Alpah je CIPRA predstavila že novembra 2006 na IX. alpski konferenci. Francija, ki je Alpski konvenciji predsedovala zadnji dve leti, si je zastavila cilj, da bo med svojim predsedovanjem Alpe spremenila v vzorčno regijo, kar zadeva preprečevanje posledic podnebnih sprememb in prilagajanje nanje – tako je vsaj zapisano v dokumentu. V Stalnem odboru Alpske konference obotavljivih predlogov Francije niso kaj bistveno spremenili, nekatere države pa jih sploh niso upoštevale. Že pred Alpsko konferenco so predlog kritizirale okoljske organizacije, pa tudi okoljski ministri.

Tudi CIPRA je večkrat pozvala h konkretnim sklepom in določitvi časovnega okvira za njihovo izvajanje. Tako je že marca 2008 izoblikovala obsežen in povsem konkreten predlog akcijskega načrta in nakazala rešitve za vsa področja, na katerih je potrebno nujno ukrepanje. Na današnji alpski konferenci je CIPRA ostro protestirala proti pasivnemu ravnanju držav članic Alpske konvencije – te so v zadnjih dveh letih zamudile svojo veliko priložnost.

Naslednje dveletno obdobje predsedovanja Alpski konvenciji prevzema Slovenija, od katere se sedaj zahteva, da skupaj z drugimi alpskimi državami in Evropsko unijo poišče odgovor na izzive podnebnih sprememb.

Vir: CIPRA International; Akcijski načrt za podnebje CIPRE: <http://www.cipra.org/sl/podpis-pakta-za-podnebje-v-alpah/> (de/fr/it/sl)

Vsebina

Stran 1

Alpska konvencija brez odgovora na podnebne spremembe

Stran 2

V Oberengadinu/CH omejili gradnjo počitniških stanovanj

Izšel konferenčni zbornik: ideje, dejanja in dejstva o izvajanju Alpske konvencije

Ladini in Retoromani skupaj na svetovnem spletu

Letna konferenca „Povezanosti v Alpah“ posvečena kakovosti življenja

Stran 3

Omilitev zakonskih predpisov o zračni plovbi na Južnem Tirolskem

Izguba vrst na švicarskih mokriščih

Najnovejše o ekoloških omrežjih na območju Alp

Lihtenštajn predstavil koncept izrednega krmljenja navadnega jelena

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: V Oberengadinu/CH omejili gradnjo počitniških stanovanj

Graubündenska vlada je po treh letih in pol vendarle sprejela pobudo za omejitev gradbenih projektov v počitniške namene.

Več na strani 3: Omilitev zakonskih predpisov o zračni plovbi na Južnem Tirolskem vznemirila varstvenike okolja in narave

Razširitev zakona o zračni plovbi za nov odstavek je južnotirolska krovna organizacija za varstvo narave in okolja označila kot skrajno zaskrbljujoče dejstvo.

V Oberengadinu/CH omejili gradnjo počitniških stanovanj

Graubündenska vlada je po treh letih in pol vendarle sprejela pobudo za omejitev gradbenih projektov v počitniške namene. Pobudo, ki predvideva omejitev gradnje počitniških stanovanj na 12.000 m² bruto etažne površine letno, je že leta 2005 sprejelo vseh 11 občin v Oberengadinu. Zaradi številnih kritičnih pripomb na izjeme, ki jih vsebuje kantonalni prostorski načrt, naj bi bile te sedaj natančneje opredeljene, tako da naj bi graubündenska vlada odobrila le projekte za gradnjo počitniških stanovanj, ki so „pretežno narodnogospodarskega interesa“. Določili naj bi samo izjeme, ki bi veljale za prečno financiranje primarnih stanovanj ali hotelskih postelj.

Tudi avstrijska zvezna dežela Salzburg načrtuje strožji zakon o prometu z zemljišči, s katerim želi omejiti gradnjo počitniških stanovanj. Bistvo zakona je namreč v tem, da je določanje namembnosti novih zemljišč za gradnjo počitniških stanovanj prepovedano, ko je 10-odstotni delež sekundarnih bivališč na območju občine presežen. Sprememba zakona bi prizadela številne znane turistične občine.

Vir: http://www.nzz.ch/nachrichten/schweiz/zweitwohnungsbau_oberengadin_1.2100765 (de), <http://derstandard.at/Text/?id=1231151991456> (de)

Zaradi prevelikega števila sekundarnih bivališč so alpska mesta postala mesta duhov.
© CIPRA International

Izšel konferenčni zbornik: ideje, dejanja in dejstva o izvajanju Alpske konvencije

Konferenčni zbornik o gornjskih vaseh zajema ključne točke in rezultate projekta z enakim imenom, ki ga izvaja Avstrijska planinska zveza v sodelovanju z avstrijskega Zveznim ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda.

Publikacija predstavlja ideje, dejanja in dejstva, predstavljena na konferenci lani novembra v Mallnitzu na avstrijskem Koroškem. Predavanja strokovnjakov pričajo o tesni prepletenosti turističnega razvoja z alpinizmom v Avstriji, deloma so bila prevedena tudi v angleščino.

Pobudo Gornjske vasi financira Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje voda s sredstvi Sklada za kmetijski razvoj (2007–2013). V okviru pobude 16 gorskih vasi iz celotne Avstrije je že prejelo podporo za uveljavitev lastnega razvoja v smislu načel Alpske konvencije.

Brošuro v nemškem in angleškem jeziku si lahko brezplačno presnamete z naslova http://www.bergsteigerdoerfer.at/files/tagungsband_mallnitz_s.pdf (de/en)

Pogled na gornjsko vas Mallnitz v Avstriji
© Peter Angermann

Ladini in Retoromani skupaj na svetovnem spletu

Južnotirolski Ladini in Retoromani iz švicarskega kantona Graubünden so se odločili za skupen nastop na spletni platformi Fil Cultural, pri čemer izhajajo iz skupnih značilnosti, kot so jezikovne korenine, alpska tradicija, življenjski prostor na gorskem območju in interes za varstvo jezikovnih manjšin. Na spletnem naslovu www.filcultural.info si je mogoče prebrati podatke o zgodovini in kulturi ter geografske podatke, stalno se objavljajo tudi aktualne informacije v zvezi z obema romanskima jezikovnima manjšinama. Vsebina se redno posodablja; sporočila deželnega tiskovnega urada se tako najprej prevajajo v oba retoromanska jezika, nato pa se objavijo na internetu.

Fil Cultural je nastal v okviru programa EU Interreg IIIA pod vodstvom ladinskega urada za kulturo Južne Tirolske ter urada za spodbujanje jezikov v kantonu Graubünden.

Vir: <http://www.filcultural.info> (de/en/ it/lad/rum), <http://www.provinz.bz.it/> (de/it/lad)

Letna konferenca „Povezanosti v Alpah“ posvečena kakovosti življenja

Človek v Alpah – vprašanje kakovosti življenja se glasi naslov strokovne konference Omrežja občin „Povezanost v Alpah“, ki bo letos potekala od 4. do 6. junija v italijanskem kraju Eppan. Obstaja veliko načinov za izboljšanje in ohranitev kakovostnega življenja v lokalnih skupnostih, denimo prek varstva in razvoja kulturne in naravne krajine, oblikovanja privlačnih občinskih središč, varčevanja z energijo in dela z mladimi. Omrežje občin „Povezanost v Alpah“ pri tem svoje članice podpira. Konferenca bo poskušala prikazati spekter različnih oblik dejavnosti občin članic v njihovih prizadevanjih za razvoj trajnostnega življenjskega prostora v prihodnje, in sicer s prikazom filmov, v obliki intervjujev ali na tržnici trajnostnih projektov.

Istočasno bo potekala tudi zaključna prireditev projekta DYNALP². Ta od leta 2006 spremlja članice Omrežja občin na njihovi poti k trajnostnemu razvoju in njihovih prizadevanjih za višjo kakovost življenja v Alpah.

Program in prijavnica: <http://www.povezanostvalpah.org/sl/aktualno> (sl/it/de/fr)

Omilitve zakonskih predpisov o zračni plovbi na Južnem Tirolskem vznemirila varstvenike okolja in narave

Razširitev zakona o zračni plovbi (Deželni ur. l. št. 15/1997) za nov odstavek je južnotirolska krovna organizacija za varstvo narave in okolja označila kot skrajno zaskrbljujoče dejstvo. Dopolnitev zakona naj bi omogočila določitev območja, kjer bo dovoljeno graditi cone za prilete in vzlete letal. Doslej je veljala prepoved letenja, vzleta in prileta za motorna zračna plovila na območjih, vključenih v naravovarstveno zaščito, kot tudi na območjih, ki ležijo višje od 1.600 m.n.v.. Krovna organizacija domneva, da je sprememba zakona o zračni plovbi poskus, da bi višinsko mejo območja, kjer omenjena prepoved ne bi veljala, presegala 1.600 m.n.v. Krovna organizacija v tem zakonu ne vidi nobenega splošnega interesa, saj trenutna uredba že sedaj dovoljuje polete na prepovedanih območjih, ko za to obstajata utemeljen javni interes in ustrezno dovoljenje. Najpomembnejši vzrok za take pobude so zasebni interesi, na primer vožnja s taksiji do planinskih koč ali prevoz t. i. pomembnih oseb z letali.

Vir: http://www.umwelt.bz.it/frame_presse.htm (de)

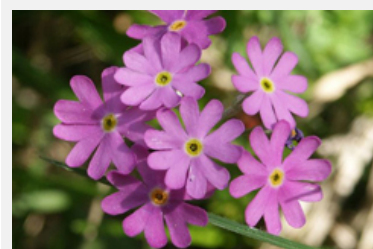
Izguba vrst na švicarskih mokriščih

Z apnenecem bogata nizka barja v alpskem predgorju sodijo k vrstno najbogatejšim habitatom v Švici. Da bi jih lahko ohranili, se, kot velewa tradicija, vsako leto najmanj enkrat letno kosijo ali pa se na njih izvaja ekstenzivna paša. Ta najpomembnejši naravovarstveni ukrep je pravzaprav zagotovilo za preživetje habitatnih specialistov, ki so prilagojeni razmeram v življenjskem prostoru, kjer ni veliko hranljivih snovi.

Primerjava dveh posnetkov stanja na 36 nizkih barjih, ki sta bila opravljena v letih 1995/97 in 2005/06, je pokazala, da se je število mahov in vaskularnih rastlin, ki so specializirani na nizka barja, kot tudi celotno število vrst mahov v zadnjih letih občutno zmanjšalo.

Razloge za izginjanje vrst, vedno večjo produktivnost mokrišč, naraščanje količine hranilnih snovi in sušna obdobja bi lahko iskali v načinu gospodarjenja. Prav v pričakovanih toplejših in sušnejših poletjih je treba poleg učinkovitega zmanjšanja vnosa hranljivih snovi v tla zagotoviti tudi stabilizacijo vodnega ravnovesja, ki je značilno za mokrišča.

Vir: http://www.biodiversity.ch/d/services/information_service_ibs/detail.php?id=414 (de)

Tudi moknati jeglič, najpogostejši izmed alpskih jegličev, se na apnenčastih tleh nizkih barj počuti dobro.

© Wikipedia / BerndH

Najnovejše o ekoloških omrežjih na območju Alp

CIPRA je dopolnila in posodobila svoj spletni dosje o inštrumentih, ki so pomembni za vzpostavitev ekoloških omrežij na območju Alp. Na spletnem naslovu www.cipra.org/alpmedia so na voljo osnovni dokument, ki razkriva ozadje dosjea v nemškem, francoskem, italijanskem, slovenskem in angleškem jeziku, informacije o novicah, publikacijah ter povezavah s posameznimi jezikovnimi območji in sedaj tudi novice o prireditvah na to temo.

Osnovni dokument, ki razkriva ozadje dosjea, združuje krajše informacije o najpomembnejših inštrumentih, kot so konvencije, zakonodaja, pravni predpisi in programi, ki so v zvezi z ekološkimi omrežji na nacionalni ravni pa vse do globalne ravni. Posebna pozornost je posvečena posodabljanju informacij z območja Alp. Poročilo tudi razkriva, zakaj so ekološka omrežja pomembna in kako delujejo. Primeri mednarodnih, vsealpskih, nacionalnih in regionalnih projektov pa razkrivajo, kako si različni akterji prizadevajo za izboljšanje stanja glede ekoloških omrežij.

Vir in nadaljnje informacije: <http://www.cipra.org> (de/fr/it/sl)

Z vzpostavitvijo ekološke povezanosti je mogoče premostiti pregrade, nastale zaradi širjenja mestnih območij.

© Frank Schultze / Zeiteinspiegel

Lihtenštajn predstavil koncept izrednega krmljenja navadnega jelena

Lihtenštajnski urad za gozd, naravo in pokrajino je pred kratkim izdal brošuro, v kateri predstavlja koncept izrednega krmljenja navadnega jelena. Ta med drugim vključuje argumente za in proti krmljenju te živalske vrste v zimskem času. Letošnja zima v Alpah je bila zelo ostra, zato se ob takih razmerah pogostokrat začnejo pojavljati zahteve po umetnem krmljenju divjadi pozimi, tako da je kopitarjem omogočeno preživetje tudi v času pomanjkanja hrane, obenem pa tako nastaja manj škode zaradi objedanja mladih dreves.

Na primeru biologije navadnega jelena in dobro dokumentirani populaciji jelena na območju Lihtenštajna so v brošuri s primeri opisane napake, do katerih je nekdaj prihajalo pri krmljenju pozimi. Jasno je, da so posledice dodatne hrane v času zimovanja v nasprotju s cilji gospodarjenja z divjadjo in gozdom. Sklepna misel: krmljenje pozimi ni potrebno, v izjemnih primerih pa se lahko pri natančno opredeljenih pogojih koncepta izrednega krmljenja pozimi zagotovi krma v omejenih količinah. Več o lihtenštajnskem jeleni na http://www.llv.li/pdf-llv-rothirsch_winter-4.pdf (de)

O tem in onem

Bavarska medalja za varstvo narave za Sylvio Hamberger

12. marca 2009 je bavarska Zveza za varstvo narave z nagrado Bavarska medalja za varstvo narave odlikovala Sylvio Hamberger za njeno izredno podporo pri izvajanju varstva alpskega prostora. Soustanoviteljica Družbe za ekološko raziskovanje in članica delovne skupine za Alpe pri Zvezi za varstvo narave se že tri desetletja ukvarja z ekološko vzgojo. Poleg tega številne razstave, ki jih je pomagala pripraviti (kot npr. Grün kaputt, Alptraum Auto ali Sein oder Nichtsein), poznajo tudi prek nemških meja. Hambergerjeva se je v svojih razstavah Kein schöner Wald und Schöne neue Alpen ter dokumentaciji Gletscher im Treibhaus lotila zlasti tem, kot so gorski gozd, podnebne spremembe in problematika pritiska na rabo tal v Alpah.

Več informacij: <http://alpenarchiv.abgespiegelt.de/> (de)

Prostorski razvoj kot družbena naloga?

V Lihtenštajnu na urejanje prostora ne vplivajo le vprašanje konkurenčnosti, ohranjanje zgodovinske pokrajine in podobe krajev ter vključevanje novih prebivalcev, temveč tudi podnebne spremembe in oskrba z energijo. Pri iskanju trajnostnih rešitev organizira lihtenštajnska vlada skupaj z Inštitutom za arhitekturo in urejanjem prostora Visoke šole Lihtenštajn vrsto prireditev „Vision Liechtenstein 2020“, s katerimi želi svoje prebivalstvo vključiti v proces soodločanja o razvoju prostora.

Prvi dogodek bo 8. aprila 2009 v avditoriju Visoke šole Lihtenštajn, ko bodo na programu predavanja in javne razprave na temo Solarni Lihtenštajn.

Več informacij: <http://www.vision2020.li/> (de)

CD Alps Know How ponovno na voljo

Zgoščenka Alps Know How je rezultat projekta CIPRE za prenos znanja Prihodnost v Alpah. Pripravljena je didaktično in vsebuje navodila v angleškem jeziku o ključnih zadevah (ustvarjanje dodane vrednosti na regionalni ravni, socialna kompetenca, upravljanje mobilnosti, nove oblike odločanja, zavarovana območja). Dopolnjuje jih obilica informacij v obliki osnovnih dokumentov na področju hribovskega kmetijstva, gorskega gozda, turizma, energije, podnebja. Drugo gradivo je na voljo v obliki PDF v različnih jezikih.

Prodanih je bilo 1000 izvodov zgoščenke, trenutno je razprodana, lahko pa si jo brezplačno presnamete z naslova <http://alpsknowhow.cipra.org/> (en)

Prireditve

6. simpozij s strokovno razstavo: **Inovativnost lesa**. Rosenheim/D, 1.-2. 4. 2009. Jezik: de. Organizira: Bayern Innovativ GmbH.

Več informacij na: www.bayern-innovativ.de/holz2009 (de)

Predavanje: **Mountain Hydrology and Climatology: Present State and Future Scenarios**. Dunaj/A, 17. 4. 2009. Jezik: en. Organizira: European Geoscience Union.

Več informacij na:

http://www.cosis.net/members/meetings/sessions/oral_programme.php?p_id=306&s_id=5571 (en)

16. mednarodni forum **Europa Forum Luzern** – globalno primanjkovalje energije, evropski izzivi, švicarske perspektive. Luzern/CH, 27.-28. 4. 2009. Jezika: de, en. Organizira: europa forum luzern.

Več informacij na: www.europa-forum-luzern.ch (de)

Mednarodna razstava/kongres: **Solarexpo e greenbuilding**. Verona/I, 7.-9. 5. 2009. Jezika: it, en. Organizira: MINAMBIENTE, Ministrstvo za gospodarski razvoj.

Več informacij na: <http://www.solarexpo.com> (en/it)

Festival: 10. **Bio Marché**: največji biofestival. Zofinger/CH, 19.-21. 6. 2009. Jeziki: de, it, fr. Organizira: Bio Marché.

Več informacij na: <http://www.biomarche.ch/> (de/it)

Saj ni res, pa je...

Misic je danes že na kupe – od Miss Teen, mis gasilcev, mis zaporov ... A krono vseh tovrstnih lepotnih tekmovanj zagotovo nosi tekmovanje Miss Atom, ki ga organizirajo v Rusiji. Zmagovalka je Jekaterina Bulgakova, ki je morala premagati kar 350 konkurentk iz Rusije, Ukrajine, Belorusije in Kazahstana, ki so zaposlene v jedrski industriji ali študirajo eno od sorodnih strok.

No, predstavnice lepote poznamo tudi zahodneje, v Alpah: to je Miss Alpe Adria.

V Švici pa imamo težave zlasti z „jedrskim“ naslovom, saj vsi vemo, da najlepše v planinah niso misice, ampak – krave ...

Topel nasmešek kandidatki si oglejte na <http://miss2009.nuclear.ru> (ru) in www.missalpeadria.com (it), najlepša vmena pa na http://www.schweizerbauer.ch/html/s/artikel_7416.html (de).